

Päiväys
20.6.2024

1 (2)

Diaarinumero
685/03.04.04.04.20/2024

JULKINEN KUULUTUS

Valitus vesilain mukaisesta päätöksestä

Vesilain 15 luvun 3 §:n mukaan Vaasan hallinto-oikeuden on annettava lupaviranomaisen, valtion valvontaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vesilain nojalla antaman päätöksen sekä ojitustoimituksessa annetun päätöksen johdosta jätetty valitus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Tieto kuulutuksesta on julkaistava hankkeen vaikutusalueen kunnissa noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään.

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

20.6.2024

Valituksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Valituksen tiedoksisaantipäivä on 27.6.2024.

Asia

As Oy Porin Jokibulevardi asiakumppaneineen on jättänyt Vaasan hallinto-oikeuteen valituksen Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 17.4.2024 nro 92/2024 vesilain mukaisessa lupa-asiassa. Päätös koskee pohjaveden ottamista Porin kaupungin Karjarannassa. Hakijana Pori Energia Oy.

Valitusasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja valitus pidetään nähtävillä 20.6. – 30.8.2024 Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla (<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/valituskuulutukset.html>). Hallinto-oikeuden verkkosivuilla valitus on ilman liitteitä. Tieto kuulutuksesta on julkaistava Porin kaupungissa.

Hallintolain 62 b §:n mukaan julkisen kuulutuksen ja kuulutettavan asiakirjan tiedot julkaistaan, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Henkilötiedoista julkaistaan kuitenkin ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot.

Mahdollisuus vastineen antamiseen

Vaasan hallinto-oikeus varaa asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, tilaisuuden vastineen antamiseen. Mahdollinen vastine tulee toimittaa hallinto-oikeuteen **viimeistään 30.8.2024**. Luvan hakijalle ja viranomaisille varataan erikseen tilaisuus vastineen antamiseen.

Vastineeseen on merkittävä sen tekijän nimi, postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite. Vastineessa on ilmoitettava asian diaarinumero 685/2024.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään antamaan tieto kuulutuksesta myös kiinteistön mahdollisille muille omistajille ja haltijoille.

VAASAN HALLINTO-OIKEUS
Kuulemiskanslia
029 56 42729

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla:
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VAASAN HALLINTO-OIKEUELLE

Asia

Valitus Etelä-Suomen aluehallintoviraston 17.4.2024 antamasta päätöksestä ESAVI/21928/2023 Pohjaveden ottaminen Karjarannassa (Pori), Pori Energia Oy

Muutoksenhakijat

As Oy Porin Jokibulevardi (1896243-5)
As Oy Porin Rantabulevardi (1896241-9)
As Oy Porin Jokiportti (1896239-8)
As Oy Porin Martintorni (1896275-0)
As Oy Porin Ratamestari (1534583-7)

Asiamies ja prosessiosoite:

Asianajotoimisto Harri Peltonen Oy (2176903-8)
Eteläkauppatori 2 B 41, 28100 Pori
puh. 0500 523 441

1

VAATIMUKSET

Muutoksenhakijat vaativat, että

- 1.1 ensisijaisesti Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös kumotaan, ja Pori Energia Oy:n hakemus hylätään
- 1.2 toissijaisesti Vaasan hallinto-oikeus muuttaa ja lisää lupamääräyksiä seuraavasti:
 - a) lupamääräystä 1. tulee muuttaa siten, että pohjavettä saa ottaa enintään 1500 m³ /d, mutta enintään 480.000 m³/a
 - b) lupaan tulee lisätä uusi lupamääräys seuraavasti: *Luvanhaltijan tulee ennen toiminnan aloittamista luotettavalla tavalla mitata ja vaaita kaikkien rakennusten ja kiinteistöjen korkeusasema sekä rakennusten ja rakenteiden kunto 250 metrin etäisyydellä pohjavedenottamosta. Tarkistusmittaukset ja katselmuksot tulee suorittaa kaikissa em. kohteissa kaksi kertaa vuodessa ensimmäisten viiden toimintavuoden aikana ja sen jälkeen vuosittain.*

Mittausten tarkkailusuunnitelma tulee toimittaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä asianosaisille kaksi kuukautta ennen vedenoton aloittamista.
 - c) lisätään lupamääräyksen 9. toiseen virkkeeseen seuraava tässä kursivoitu kohta: *Mikäli hankkeesta aiheutuu painumia ja niistä vaurioita rakennuksille tai rakenteille, tulee pohjaveden ottaminen lopettaa välittömästi ja lisäksi luvanhaltijan tulee sopia rakennusten tai rakenteiden omistajien kanssa korjaustoimenpiteistä tai korvauksesta.*
- 1.3 Pori Energia Oy veloitetaan korvaamaan muutoksenhakijoiden yhteiset oikeudenkäyntikulut asiassa laillisine korkoineen. Tähänastisten oikeudenkäyntikulujen määrä on 6.348,80 euroa sisältäen arvonnäisäveron lisättyinä mahdollisella oikeudenkäyntimaksulla.

MUUTOSVAATIMUSTEN PERUSTEET

2.1 Hakemuksen hylkääminen

a) Hanke on vesilain vastainen

Vedenottomäärä ja vahinkoriski

Hakemuksen mukainen pohjaveden massiivinen ottaminen loukkaa muutoksenhakijoiden etua tai ainakin hankkeesta aiheutuu ilmeinen yksityisen edun loukkauksen riski. Hankkeesta saatava hyöty on mitätön, jos sitä on ollenkaan.

Hakija ei hakemuksessaan ole esittänyt mitään perustetta sille, että pohjaveden saaminen olisi vesilain 4 luvun 4 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla hakijalle erityisen tärkeää. Veden ottamisessa ei ole kysymys vesihuollon järjestämisestä, eikä hankkeelle ole yleistä tarvetta.

Luvassa myönnetty vedenottamismäärä on niin valtava, että se vastaa lähes koko laskennallista Karjarannan pistemäisen pohjavesialueen (0260903) arvioitua laskennallista antoisuutta (3000 m³/d). Hakija haluaa käyttää koko alueen pohjavesivarannon turhamaiseen ylellisyyteen; jäähdytysenergian tuottamiseen kaukojäähdytysverkostoon. Muutoksenhakijat korostavat, että ”Pohjavesi on herkin ja Euroopan unionissa yleisin makean veden esiintymä, ja se on erityisesti myös yleisen juomavesihuollon pääasiallinen lähde monilla alueilla.” (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/118/EY)

Maaperän laatu vaikuttaa merkittävästi pohjaveden määrään ja saatavuuteen. Hiekka- ja sora-alueille (salpausselät ja harjut) pohjavettä muodostuu 40 - 60 % sadannasta (600 mm/v) eli n. 1000 m³ vuorokaudessa neliökilometriä kohden. Moreeni-alueilla vain 10 - 30 % sadannasta päätyy pohjavedeksi. Savi- ja siltimaaperässä pohjaveden muodostuminen on tätäkin vähäisempää. (Harjavallan, Kokemäen, Nakkilan, Pomarkun, Porin ja Ulvilan pohjavesien suojelusuunnitelma 9.8.2023, Afry Finland Oy, s. 10)

Karjarannan pohjavesiesiintymä on pistemäinen eli alueelle ei ole määritelty erillistä muodostumisaluetta (Porin kaupungin pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2014, s. 38). Porin kaupungin keskusta-alueen maaperän pintaosat ovat pääasiassa hiekkaa, silttiä ja savea (hakemuksen s. 5 kohta 2.1). Lisäksi Keskustan-Karjarannan alue on pääosin asfaltoitua tai muilla tavoin päällystettyä. Karjarannan alueella pohjavettä voi muodostua luonnollisella tavalla enintään 200 - 300 m³ vuorokaudessa ottaen huomioon edellä mainitut perusteet. Luvan mukainen vedenottomäärä on moninkertainen tähän verrattuna.

Runsas pohjaveden otto sekä siihen yhdistettynä kuiva sateeton jakso laskevat pohjaveden pinnan tasoa. Hakemuksen mukainen suurin veden ottotarve osuu kesän kuumimpaan ja kuivimpaan jaksoon. Tämä yhdistelmä jatkuvassa toiminnassa aiheuttaa pohjaveden pinnan merkittävää laskua.

”Pohjaveden pinnan laskun seurauksena pohjaveden virtauskuva saattaa muuttua, rakennukset painua, kaivot kuivua ja pohjaveden laatu huonontua.” (Porin kaupungin pohjavesialueiden suojelusuunnitelma 2014, s. 21)

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakijaa täydentämään hakemusta mm. tiedoilla läheisten kiinteistöjen perustustavasta. Luvan sivulle 26 kirjatun tekstin perusteella hakija on todennut, että ”läheisten kiinteistöjen rakentamisajankohta sijoittuu ajankohtaan, jolloin on yleisesti käytetty terästä tai betonipaalutusta”. Tällä maininnalla viitataan lähinnä vain siihen, että kyse ei ole puupaalujen varaan perustetuista rakennuksista. Selvitys on riittämätön.

Läheiset kerrostalot on perustettu teräsbetonipaalujen varaan ns. kitkapaalutuksella, joka tarkoittaa sitä, että paalutuksen kantokyky perustuu paaluja ympäröivän maa-aineksen koostumukseen. Paaluja ei ole eikä ole voinutkaan lyödä kallioperään saakka, koska kallio on alueella useiden kymmenien metrien syvyydessä.

Luvan mukaisella hankkeella vaikutetaan suoraan alueen maa-aineksen koostumukseen pohjavettä poistamalla. **Tämä vaikuttaa suoraan alueen kerrostalojen perustuksena olevien teräsbetonipaalujen kantokykyyn.**

On yleisesti tiedossa, että pohjaveden pinnan lasku aiheuttaa rakennusten ja rakenteiden painumista. Tämä on lupahakemuksessa ja lupaharkinnassa sivuutettu kokonaan. Seikka olisi tullut huomioida jo lupaharkinnassa ja sen perusteissa; ei ainoastaan osittaisena lupamääräyksenä (lupamääräys 9.) ikään kuin sivuhuomautuksena.

Hakemukseen liitetyt pumppauskoeraportti ja seurantaraportit ovat täysin riittämättömiä eikä niiden perusteella voi luotettavasti selvittää, ettei hankkeesta aiheutuisi hallitsematonta pohjaveden pinnan alenemaa em. rakennuksia ja rakenteita vaurioittavin seurauksin.

Hakemuksen perusteet

Lupahakemuksen ainoat perustelut hankkeelle ovat:

- hiilidioksidipäästöjen vähentäminen
- sähkön säästäminen

Hakija ei ole lupahakemuksessa esittänyt mitään selvitystä hankkeen taloudellisesta hyödystä. Lupaviranomainen on luvan perusteluosassa (s. 29) päättänyt hankkeen taloudellisen hyödyn määräksi 7.560,00 euroa vuodessa. Tämä määrä vastaa kahden sähkölämmitteisen omakotitalon sähkönkulutusta vuodessa. Tämä ei osoita sellaista vesilain tarkoittamaa perustetta, jolla lupa voitaisiin myöntää.

Hiilidioksidipäästöjen vähentämisestä on esitetty ainoastaan hypoteettiseen laskelmaan perustuva väite sellaisen hiilidioksidipäästön vähentämisestä, jota tosiasiallisesti ei ole olemassakaan. Väite perustuu tosiasioita vastaamattomaan oletukseen siitä, että laskennallinen hiilidioksidipäästö saattaisi jossakin olosuhteissa muodostua, jos jäädytysenergiaa tuotettaisiin jollakin sellaisella energiantuotantomuodolla, joka ei lainkaan kuulu esimerkiksi hakijan Pori Energia Oy:n käyttämiin energiantuotantomuotoihin.

Pori Energia Oy ilmoittaa omilla nettisivuillaan, että yhtiön energiantuotannosta vuonna 2023 on jo 90 % ollut hiilidioksidivapaata. Luvan mukaisella hankkeella ei säästetä yhtään hiilidioksiditonnia; ei edes grammoja. Hakemuksen perustelut ovat vihreää höttöhaihattelua.

Pohjavesivarantoa ei voida sallia käytettäväksi hakemuksen mukaiseen pohjaveden käytölle vieraaseen käyttötarkoitukseen. Luvan mukaisessa hankkeessa on merkittävä ympäristön pilaantumisen riski. Hakemus on vain verhottu nykyaikaiseen sumuverhoon ”säestyvistä” hiilidioksiditonneista.

Muutoksenhakijoiden käsityksen mukaan Pori Energia Oy:n hanke on vastuuton.

b) Hankkeesta aiheutuu merkittävä pohjaveden pilaantumisen riski

Pori Energia Oy:n hakemuksen mukainen pohjaveden pumppauskaivo sijaitsee n. 100 metrin etäisyydellä Kokemäenjoesta. Huomattava osa Karjarannan pistemäisen pohjavesiesiintymän alueelta saatavasta pohjavedestä muodostuneen Kokemäenjoesta rantaimetyymällä (Porin kaupungin alueella sijaitsevien pohjavesialueiden luokka- ja rajausmuutokset, 13.3.2018, s. 4).

Kokemäenjoen vesistön tila on enintään välttävä. Lisäksi viime vuosien tutkimustulokset ovat osoittaneet, että runsaiden valumien aikana hajakuormitus voi heikentää jokiveden laatua. Samoin käy niukkojen virtaamien aikana pistekuormituksen vaikutuksesta laimennusolosuhteiden ollessa heikommalla (Hakemuksen liite 5, KVVY, s. 35). Teollisuuden päästöt Kokemäenjokeen muodostavat erityisen riskin pohjaveden pilaantumiselle.

Myönnetyn luvan mukainen määrä 2.500.000 litraa vuorokaudessa kuukausikeskiarvona laskettuna tarkoittaisi puhtaan pohjaveden korvautumista hyvin lyhyessä ajassa likaisella Kokemäenjoen vedellä.

Hakija on totuudenvastaisesti hakemuksessa ja sen täydennyksessä esittänyt, että Karjarannan pohjavesialue ei enää olisi luokiteltu. Tosiasiassa alue on edelleen valtakunnallisen luokituksen mukainen 2. luokkaan kuuluva alue (vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue, joka antoisuuden ja muiden ominaisuuksien perusteella soveltuu 1. luokan mukaiseen käyttöön). Aikaisemmin Karjarannan pohjavesialue on kuulunut luokkaan 1.

Karjarannan alueella on vuonna 2001 tehty pohjaveden virtausmallinnus, jonka mukaan Karjarannan ja Ulasoori-Vähärauman pohjavesialueet ovat selvässä hydraulisessa yhteydessä toisiinsa nähden ja muodostavat yhdessä laajan pohjavesialueen Porin kaupungin keskustan alueella (Harjavallan, Kokemäen, Nakkilan, Pomarkun, Porin ja Ulvilan pohjavesien suojelusuunnitelma 9.8.2023, Afry Finland Oy, s. 130).

Ulasoori-Vähärauman pohjavesialue on Porin kaupungin tärkein pohjavesialue. Alueella sijaitsee kaupungin pohjavedenottamo. Luokitukseltaan pohjavesialue kuuluu luokkaan 1 ja se on kaupungin vesihuollon olennainen osa.

Luvan mukainen hanke vaarantaa Ulasoori-Vähärauman pohjavesialueen veden laadun. Pohjavesi on arvokas luonnonvara, jota on suojeltava pilaantumiselta. Luvan mukainen hanke aiheuttaa vakavan vaaran pohjaveden pilaantumiselle.

2.2 Muutokset lupamääräyksiin

Siinä tapauksessa, että lupahakemusta ei, vastoin muutoksenhakijoiden perusteltua kantaa, kokonaan hylättäisi, vaativat valittajat vaatimusten kohdassa 1.2 yksilöidyt muutokset ja lisäykset lupamääräyksiin; ja esittävät niihin seuraavat perusteet:

- a) Lupamääräyksen 1. mukaista pohjaveden ottomäärää tulee laskea merkittävästi, jotta hallitsemattoman suuren vedenottomäärän aiheuttamia ennalta-arvattavia vahinkoja voidaan ehkäistä. Luvan mukaisessa määrässä tulee huomioida pohjavesialueen arvioitu kokonaistuotto (n. 3000 m³/d).
- b) Uusi lupamääräys vaikutusalueella olevien rakennusten, rakenteiden ja muiden kiinteistön osien tarkemittauksesta, vaaituksesta sekä seurannasta on välttämätön. Muussa tapauksessa lupamääräys 9. on kritiikille altis ja johtaa yleensä erimielisyyteen siitä, onko painumaa tapahtunut, milloin se on tapahtunut ja kuinka suuri se on. Tarkemittauksilla rakennusten ja rakenteiden asemat voidaan luotettavasti määritellä ennen luvan mukaisen veden ottamisen aloittamista. Seurannalla voidaan varmistua mahdollisista muutoksista.
- c) Lupamääräykseen 9. otettava lisäys on välttämätön, koska vahingot rakennuksille ja rakenteille voivat olla taloudellisesti merkittäviä. Tästä syystä ja vahinkojen määrän rajoittamiseksi toiminta tulee lopettaa, mikäli vahinkoa ilmenee.

3 YHTEENVETO

Muutoksenhakijat toteavat yhteenvetona, että luvan mukainen hanke on vesilain vastainen. Lupahakemus perustuu riittämättömiin selvityksiin ja harhaanjohtaviin perusteisiin. Myönnettävän luvan tulee perustua

- 1) lakiin ja
- 2) tosiseikkoihin.

Pori Energia Oy:n hakemus ei perustu em. seikkoihin.

Mikäli lupa pidetään voimassa, tulee lupamääräyksiä muuttaa ja täsmentää valituksessa yksilöidyin tavoin vahinkojen ehkäisemiseksi.

4 NÄYTTÖ

4.1 Kirjallinen todistelu

Muutoksenhakijat viittaavat tekstissä mainittuihin lupahakemuksen liiteasiakirjoihin. Lisäksi valittajat jättävät Porin kaupungin Afry Finland Oy:ltä tilaaman raportin 9.8.2023, joka osoittaa Karjarannan pohjavesialueen olevan edelleen luokiteltu toisin kuin hakemuksessa on väitetty (Harjavallan, Kokemäen, Nakkilan, Pomarkun, Porin ja Ulvilan pohjavesien suojeleusuunnitelma 9.8.2023, Afry Finland Oy, s. 21). Lisäksi asiakirjan sivulla 130 on kiinnitetty huomiota Karjarannan ja Ulasoori-Vähärauman pohjavesialueiden muodostamaan yhtenäiseen pohjavesialueeseen.

5 PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

Porissa 23. toukokuuta 2024

As Oy Porin Jokibulevardi
As Oy Porin Rantabulevardi
As Oy Porin Jokiportti
As Oy Porin Martintorni
As Oy Porin Ratamestari

laati:

asianajaja, Pori

LIITTEET

- 1) Harjavallan, Kokemäen, Nakkilan, Pomarkun, Porin ja Ulvilan pohjavesien suojelusuunnitelma 9.8.2023, Afry Finland Oy
- 2) Etelä-Suomen aluehallintoviraston 17.4.2024 antama päätös ESAVI/21928/2023 Pohjaveden ottaminen Karjarannassa (Pori), Pori Energia Oy